

Xatirələrdə yaşayan sənətkar

Azərbaycanın zəngin musiqi aləmində fəaliyyətə ilk vaxtlar sadə bir musiqiçi kimi başlayıb, sonralar tarixin yaddaşından silinmiş qədim alətləri axtarıb-tapmaq qərarına gələrək möcüzə yaradıb. Bu sonsuz və ucsuz-bucaqsız yola çıxaraq, istəyinə çatıb.

Tarixi qədim olan, müasir dövrdə çoxlarına məlum olmayan alətlərə yeni nəfəs verən qədim musiqi alətləri ansamblının rəhbəri, respublikanın xalq artisti, Bakı Musiqi Akademiyasının professoru Məcnun Kərimov bu işlə məşğul olmaqdan böyük zövq alırdı.

Əvəzolunmaz sənətkar Məcnun Kərimov yalnız qədim alətlərin hazırlanması və bərpası ilə kifayətlənməyərək, həm də digər ansamblara bənzəməyən qədim alətlər ansamblı yaratdı. Bununla da o, orta əsrlərdə işlənmiş 60-dan artıq alətdən 11-nin tədqiqi və bərpası işlərini başa vurdu. Bu məqsədlə M.Kərimov uzun illər çalışmış, elmi əsas kimi orta əsr musiqisinə, Mərağainin və ilk dəfə not sistemi yaratmış Səfəddin Urmevinin yaradıcılığına, alətlərin xarici görünüşlərinin öyrənilməsi üçün isə orta əsr miniatur rəsmlərinə müdaciət etmişdi. 90-cı illərin əvvəllərində məlum hadisələrə görə ansambl bir müddət fəaliyyətini dayandırmalı oldu.

1988-ci ildə yaranmış ansamblın ilk çıxışı Şah İsmayıl Xətəinin 500 illik yubileyinə təsadüf edir. 1990-cı ildə Bakı Musiqi Akademiyasının nəzdində qədim alətlərin bərpası və təkmilləşdirilməsi laboratoriyası açılır. Burada alətlərin tədqiqi elmi şəkildə davam etdirilirdi. Bir çox alətlər cəng, bərbət, rud, çəqənə, səntur, setar, tənbur, rübab və s. böyük səy və ustalıqla işlənib tamamlanmışdı. M.Kərimov 1996-cı ildə Musiqi Akademiyasının tələbələrindən ibarət yeni bir heyət yığıb məşqlərə başladı. Rektor Fərhad Bədəlbəylinin təşəbbüsü ilə ansambl Yusif Məmmədəliyevin yubileyinə dəvət aldı. Ümummilli lider Heydər Əliyev həmin tədbirdə iştirak edirdi. Ansamblda musiqi alətləri kimi, geyimlər də fərqli idi. Bütün bunlar ulu öndərin marağına səbəb olmuşdu. Məhz buna görə də bu böyük şəxsiyyətin qayğısının nəticəsi olaraq xüsusi fərmanla 1996-cı ildə ansambl respublikanın Mədəniyyət Nazirliyi nəzdində fəaliyyət göstərən dövlət ansambl statusu verildi və Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin nəzdində fəaliyyətə başladı. **Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, xalq artisti, professor Fərhad Bədəlbəyli** həmin məqamı belə xatırlayır: "O zamanlar musiqi ədəbi məclislərini təzə-təzə keçirməyə başlayırdıq. Belə məclislərdən biri şair Şah İsmayıl Xətaiyə həsr edilmişdi. Bizdə o vaxtın musiqi məclislərinin ab-havasını yaratmaq ideyası yarandı, lakin gecənin musiqi tərtibatı ilə bağlı problemlər var idi. Axı o dövrdən çox uzaq idik; hər halda, söz qalır, amma musiqi alətləri qorunub saxlanmır. Tədbirin başlanmasına az qalmış eşitdim ki, Məcnun Kərimov orta əsr alətlərinin bərpası ilə məşğul olur, hətta onlardan ibarət ansambl da var. Ansamblın səhnədə ilk çıxışı baş tutdu. Bütün bunlar ha-

mıda xoş təəssürat yaratdı. Bu, həqiqətən də, sehrli səslənmə idi, onda hansısa bir yumşaq, həznlik var idi və bu, onu başqa müasir ansamblardan fərqləndirirdi. Hamıda belə hissiyyət var idi, sanki birdən-birə keçən əsrlərə qayıtmışdıq. XVI əsrin klassik poeziyası fonunda, bu poetik atmosferdə ansamblın çıxışı çox təsirli görünürdü. Zalda oturanların üzlərindəki heyreti görmək lazım idi".

Həmin tədbirdə ədəbiyyat və incəsənət, siyasi və ictimai xadimlər iştirak edirdi. Onların əksəriyyəti ansambl, Məcnun Kərimovun bərpacılıq məharətinə heyran qalmışdı. Bu cəhətdən belə ansamblın yaranması ümummilli əhəmiyyətə malik mədəni hadisə kimi qəbul olundu. O gecə rektor Fərhad Bədəlbəylinin "Məcnun Kərimov xalqa onun var-dövlətini qaytarır", - deyərək ansamblı tamaşaçıya təqdim edərək, dediyi sözlər faktiki olaraq Məcnun Kərimovun xalq qarşısında xidmətinin böyüklüyünü əks etdirirdi.

Məcnun müəllim sənətinin məcnunu idi. O, min bir əziyyətə qatlaşaraq milli musiqimizin təbliği sahəsində əvəzsiz rol oynamış, 25 il qədim musiqi alətləri ansamblına rəhbərlik edərək Azərbaycanı dünyada layiqincə təmsil etmişdir. Bu gün musiqi xadimləri ansamblın onun adının verilməsi təklifini dəstəkləyirlər.

Xalq artisti, professor Əlibaba Məmmədov deyir: "Məcnun Kərimov Azərbaycanın qədim musiqisinin dirçəldilməsi, təbliği, musiqi alətlərimizin bərpası yolunda çox böyük zəhmətlər çəkib. Onun bu vətənpərvərlik nümunəsi olan işləri milli musiqimizə tükənməz sevgisindən irəli gəlir. Məcnun Kərimovun uzun illər yaratdığı ansambl uğurla rəhbərlik etməsi və kollektivin musiqi mədəniyyətimizin inkişafında böyük xidmətləri

hökmen öz dəyərini almalıdır. İstərdim ki, bu ansambl elə onun öz yaradıcısının adını daşıсын".

Digər tanınmış sənətkar, **xalq artisti, professor Ağaxan Abdullayev** də Məcnun Kərimovun əməyinə yüksək dəyər verir: "Azərbaycan musiqisində elə görkəmli simalar olmuşdur ki, onların fəaliyyəti, xalqa təmənnəsiz xidməti bu gün sözün əsl mənasında ən layiqli nümunədir. Xalq artisti, professor Məcnun Kərimov da belələrindəndir. Onun yaratdığı və rəhbərlik etdiyi qədim musiqi alətləri ansamblı ölkəmizin zəngin musiqisini bütün dünyada tanıtmışdır. Yaratdığı ansamblın Məcnun Kərimovun adını daşıması isə onun qanuni haqqıdır".

Xalq artisti, professor Arif Babayev isə fikrini belə ifadə edir: "Məcnun Kərimov Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin təbliğində beynəlxalq imic qazanmış sənətkarlarımızdandır. Onun yaratdığı musiqi alətləri ansamblı uzun müddət, yorulmadan milli musiqimizin təbliğində böyük rol oynamışdır. Mən təklif edərdim ki, yaratdığı bu ansamblın onun adı verilsin".

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi, əməkdar incəsənət xadimi, professor Zemfira Qafarovanın fikirləri də maraqlıdır: "İllər keçir... Lakin Məcnun Kərimovun xatirəsi unudulmur. Onun nurlu, sadə, səmimiyyəti və unudulmaz insanı keyfiyyətləri ilə seçilən obrazı heç bir vaxt ürəyimizdən silinməyəcək.

Arzu edirəm ki, yaratdığı qədim alətlər ansamblına onun adı verilsin, yaşadığı evin qarşısında xatirə lövhəsi asılsın. Görkəmli şəxsiyyətlərə bu cür münasibət isə sabahımız, gələcəyimiz üçün gərəkdir. Axı unutsaq, unudularıq..."

Şövkət HÜSEYNOVA,
H.B.Zərdabi mükafatı laureatı.